

Telegraful Român

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.
Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiilor, după învoială

Abonamentele și inserțiile să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Nu mai există linie demarcațională

O radiogramă din Paris anunță: Consiliul de război din Versailles a poruncit trupelor române să treacă linia demarcațională și să ocupe cele 26 comitate locuite de Români.

(A. T. R.)

Insemnări

Maria, crăiasa noastră

S'a împlinit crugul suferințelor amare. Și astăzi în «ziua zilelor», tot aurul luminei, zărită în ochii vitejilor ostași, porniți spre Alba-Iulia, cetatea de biruință a visului nostru de veacuri, îți cade în păr și pe față, îți învâluie fînța, crăiasă a durerii învinse, împărăteasă a fericirii biruitoare. Și în ochii tăi limpezi râd zori de bucurie veșnică.

O, de câte ori, obosită de frământări cumplite, ai căzut în genunchi, cu ochii pironiți asupra sfântului chip al Maicii Domnului, cerând tămăduire și binecuvântare cerească pentru robii tăi copii, pe când lacrimi calde îți umezeau obrazul fraged, sfînșindu-ți sufletul și lămurindu-ți o înțelegere mai adâncă a rostului Tău. Nici în clipele de cea mai grea cumpănă nu ți-ai gonit din inimă viteazul popor român și ți-ai păstrat cu stințenie «ultima nădejde».

Și flacăra acestei nădejdi a aprins credința luminoasă în vitejii noștri, cari cu ochii țintă către Tine au trecut «nepăsători de moarte și disprețuitori de viață» prin furia văltoarelor dușmane.

Din inima Ta neprihănită a izvorât și ți-a plutit în zarea ochilor senini chipul dorului mare și sfânt: Ardealul. Cu duioasa Ta dragoste ai înțeles durerea milioanele de inimi frânte și însângerate și n'ai cruțat nici o oboseală ca să nutrești cu văpaia credinței adânci și sfinte micile flăcări tâlfoare cari încălzau inimile frânte, să nu piară în pustiul de gheață al robiei. Da, Ardealul a fost «grădina Ta de așteptare». Așlazi așteptarea își primește cerească răsplată. Din frumoasa grădină se ridică glasul bucuriei și fericirii. Cântări de laudă, cântate de milioane de glasuri, vestesc lumii izbăvirea inimilor însângerate. Slava îmbracă haină de lumină și toți îngerii din ceruri îți surâd împărăteasă a fericirii biruitoare. Iar inima Ta plină de doruri sfinte se luminează ca o «biserică strălucitoare când se aprind făclile de denii».

Da, fața-ți înfloresce astăzi în zimbet de lumină cerească și induioșată de chemările sfielnice ale firii ardelenesti, arzi de nerăbdare să ne mângâi cu fînța Ta sufletul aprins de fericire.

Și cu toate că nu ești fînța dintre noi, Te înzeim cu dragostea și ad-

mirația noastră curată. Și «cei ce trăiesc în țărâna rodurilor binecuvântate, nu pot crede că poate trăi pe lume o fînță atât de curată, atât de nepătată». Căci au oblicit «strălucirea lăuntrică ce Te luminează, o radiare care nu poate porni decât dintr'un suflet în apropiată atingere cu nemărginirea, un suflet plin de lumină de iubire, de nădejde, pe care nici o distanță materială nu-l poate desbina din împărțășirea lui deplină cu dumnezeirea. Ochii Tăi răsfrâng vedenii și visuri mai presus de știința omenească; ochi în cari se ascund toate nemărginitele nădejdi ale neamului românesc», îmbinate cu sfânta putere de biruință.

Crăiasă mândră, izvoarele gurative, câmpiile visătoare, colinele blajine, munții treji și căminurile noastre pline de dragoste și venerațiune adâncă — toate, toate, Mărușul și Oltul, întreg Ardealul și tustrele Crișuri te așteaptă cu dor sfânt.

Vino! Împărăteasa visurilor noastre, vino!

Taine descoperite

— Desvelirile lui Czernin —

(x) Miercuri, în 11 l. c., a ținut fostul ministru de externe austro-ungar, contele Ottocar Czernin, o conferință în Viena, unde a vorbit despre politica sa urmată în cursul războiului universal.

Czernin constată întâi, că dela intrarea în război a Italiei și României, și în deosebi dela declarația de război a Americii, pacea biruitoare a țărilor centrale devenise, după a sa părere, utopie, care, durere, eră în continuu nutrită din partea cercurilor militare germane. —

Pentru români sânt mai de interes, din toate desvelirile lui Czernin, cele ce se rapoartă la tratativele de pace dela București.

«Aspirațiunile maghiare, — zice Czernin provocându-se la procesul verbal încheiat, — au pricinuit cele mai mari piedeci și au îngreunat pacea prin bună învoială, cum doream s'o fac. Apetitul de nesăturat al partidului militar german, din punct de vedere economic, s'a pus în calea păcii; însă piedeca cea mai mare în București venea din partea Ungariei».

Din partea Ungariei se susțineau cererile de «rectificare» a granițelor pe lângă toată opoziția expresă a ministrului de externe. Comanda supremă

a armatei a stabilit hotarele strategice, care însemnau că Turnu Severin, Sinaia, Ocna și mai multe prețioase teritorii de petrol aveau să aparțină Ungariei. Opinia publică maghiară cerea un teritor și mai larg, zice Czernin. (Opinia aceasta eră secundată atunci cu multă însuflețire și de d-l Dr. C. Wolff din Sibiu; astăzi poate n'ar fi de prisos un mea culpa). «Bărbații de stat maghiari, fără deosebire au declarat, că rectificarea de hotar este condiția sine qua non a păcii cu România». Așa s'a exprimat — zice tot Czernin — atât Wekerle, cât și Tisza.

Dar pacea cu România trebuia să se facă repede, deoarece germanii aveau trebuință neapărată de trupele lor de acolo, să le retragă earăș frontul apusean, ear dacă românii ar fi aflat lucrul acesta, rezistența lor s'ar fi întărit; afară de aceea, armata română își făcuse poziții foarte puternice; spiritul trupelor române eră excelent, mai ales din cauza că trupele germane au fost bătute la Mărășești. (Este pentru întâia dată, când adversarii recunosc victoria armelor române asupra germanilor).

Ministrul de externe, în înțelegere cu monarhul Carol, împotriva vederilor ungurești, susținea părerea, că rectificarea de granițe nu trebuie să împedecă pacea. A dat în scris lui Marghiloman, că renunță la orașele Turnu-Severin și Ocna. «Când guvernul Marghiloman s'a putut alcătui, pretensiunile Austro-Ungariei, cu privire la rectificarea hotarelor, le-am redus la ceva peste jumătate pe lângă toată protestarea energică a guvernului unguresc! Marghiloman a primit com promisul, dar guvernul unguresc a doua zi l-a respus, și numai după un nou schimb de telegrame între monarhul Carol și prim-ministrul Wekerle s'a putut desăvârși compromisul, care de altfel n'a mulțumit cercurile largi ale Ungariei». Opoziția, ce a întâmpinat Czernin la maghiari, l-a silit să-și părăsească postul.

Acestea sânt câteva din desvelirile, la care probabil va lua cuvântul d-l Wekerle și alții, cari se simt atinși, cum se vede din furia cu care presa budapestană tăbărește asupra lui Czernin.

Din spusele fostului ministru de externe se dovedește cu acte, că trufia ungurească a voit cu tot înadinsul să încorporeze un teritor mare și bogat din pământul românesc, cu ajutorul Germaniei, pe seama Ungariei.

Prin urmare, astăzi când roata s'a întors, maghiarii ar fi oameni cuminte, dacă ar binevoi a lua vitejeasca hotărâre de a fi mai cumpătați și mai cuviincioși în exorimarea dorințelor, și dacă și-ar mai înfrână temperamentul. Mândria lor nu mai inspiră la nimeni groază și respect, ci pretutindeni la nemaghiari produce, dimpotrivă, dispoziție spre veselie.

Wilson în Europa

Pe vaporul George Washington a sosit în 13 Decembrie Președintele Wilson în portul francez Brest de unde cu tren special a plecat îndată la Paris.

Marelui bărbat de stat Wilson i se fac pretutindeni primiriile cele mai strălucite.

La preliminarele de pace, care ar fi să se înceapă astăzi în Paris, va prezida Wilson.

Trupe române în Sibiu

Luni, în 16 l. c., la 2 ore d. a. a trecut prin Sibiu o parte a regimentului 10 de vânători români.

Un pluton al gardei naționale române din Sibiu, cu drapel și muzică, precum și o mare mulțime de oameni, au întâmpinat la gară pe frații noștri din România.

Au vorbit generalul nostru Boeriu și președintele Asociației, d-l Andreiu Bărseanu. Li-a răspuns comandantul vânătorilor.

În aclamările publicului, trupele române au trecut prin strada Cisnădiei la Casarma cea mare. Ear la ora 4 s'au înapoiat la gară, de unde au plecat mai departe.

Străzile Sibiului au răsunat earăș de strigătele entuziaste: Trăească armata română! Trăească regele și rege! Trăească vânătorii!

Telegrame

A. T. R. anunță că M. S. Regele Ferdinand a numit pe d-l Ionel Brătianu ministru președinte.

La podul Mărușului Branicica (între Deva și Iliș) s'au ciocnit trupele regulate române cu trupe regulate maghiare. Un detașament de 50 soldați din batalionul Nr. 10 de vânători a plecat să ocupe și să ia sub pază podul Mărușului. Ungurii (400) îi așteptau așezați în tranșee în jurul podului.

Românii au deschis focul. Ungurii s'au retras lăsând trei morți și mai mulți răniți. Podul Branicica e sub paza trupelor române.

Președintele republicii portugeze a fost asasinat. (A. T. R.)

Ziarul Unirea scrie:

Azi dimineață s'a oprit în gara din Sănmărtin un tren cu sacui, cari mergeau să se înroleze în batalionul unguresc din Aiud. Cum în vremea din urmă sacuii nu-și încap în piele, au început să insulte garda românească din Sănmărtin, apoi au împușcat asupra românilor, producând turbu-

rări și tumult, chiar răni. Trenul s'a pus în mișcare și a plecat spre Blaj. Avizul telefonic a sosit însă mai curând și batalionul nostru a luat dispoziții. Săcuii simțindu-se vinovați nu au îndrăznit să coboare la Blaj, ci au încercat să fugă pe la Sâncel. Legionarii noștri însă i-au simțit, i-au desarmat și au deportat la comandă 34 de inși, în frunte cu un locotenent, săcui și el. Publicul blăjan a primit convoiul cu huiduieli; legionarii abia au oprit populația, ca să nu treacă la fapte. Au fost deținuți și puși sub pază bună.

In *Lăpușul unguresc* s'au întâmplat ciocniri sângeroase între soldații maghiari ai reg. 39 și populația română. S'a tras focuri din ambele părți, rezultând zece morți și 15 răniți.

După Az Est săcuii se strâng la Cluj în *masse mari*.

Apáthy se laudă. Faimosul șovinist, prigonitor al românilor, prof. Apáthy din Cluj, se laudă că organele ungurești au restabilit liniștea și pacea în satele din Ardeal. Ce mai laudă *mincinoasă*.

Din București:

Delegații consiliului dirigent român, plecați la București pentru a duce M. Sale Regelui Ferdinand hotărârile de izbăvire luate de obștea românească la Alba-Iulia, au fost primiți cu cea mai mare însuflețire. Duminică la 1 oră s'a dat din partea primăriei Bucureștilor un mare banchet în cinstea înalților delegați. După banchet, pe Dealul Spirii, vederea regimentului «Avram Iancu», iar seara Liga română a dat asemenea un mare banchet la «Bulevard».

P. S. Lőr Episcopii Dr. E. Cristea și Dr. Hosu, apoi miniștrii Dr. Al. Vaida și Vasile Goldiș au fost decorați din partea M. Sale Regelui Ferdinand cu *marele cordon al Coroanei române*; secretarii Dr. C. Brădicănu și Dr. C. Cornean numiți *comandori ai Coroanei române*; căpitanul Bohățel și locotenentul Hosu *ofițeri ai Coroanei române* și inginerul Sociu *cavaler al Coroanei române*.

Ministrul plenipotențiar al Americii, Wopicka a declarat că toate aspirațiunile neamului românesc sunt considerate din partea antantei ca realizate și România mare ca înfăptuită. A. T. R.

Pentru orfanii preotului împușcat

La colecta deschisă cu gând de a veni în ajutorul celor șapte orfani nevrăstnici și a văduvei preotului Ioan Opreș, fost paroh al Cristiușului și membru al sfatului național român din Turda, au contribuit:

1. Familia Hodoș, în loc de flori pe sicriul regretatului Ștef. Stroia 30 cor.
2. George Simplăcean, paroh în Cornățel. 10 cor.

Total: 40 cor.

Dăruiți se mai primesc la redacția ziarului nostru.

Fapte de bașibozuci

O bandă de săcui, înarmați cu puști, mitraliere și tunuri pe cari expertii le-au recunoscut ca germane, a plecat din Cluj spre Cucerdea. În stratele Clujului — ajungând în fața palatului «Economului» a dat mai multe salve asupra steagului român curuindu-l cu desăvârșire și au înjurat în cel mai trivial mod românismul.

Tăcere și muncă

Se organizează în toate părțile. Muncesc și tac. Muncesc în vederea referințelor schimbate. Cine? Sașii. Așa *greoi, tacticoși* cum sunt, nu fac zarvă ci muncesc. Muncesc cu toții.

Mai zilele trecute s'au strâns tinerii lor universitari. S'au strâns în Sibiu, pentru ca sfătuindu-se se afle îndrumări înțelepte pentru asigurarea viitorului. La întrunirea aceasta au participat și fruntașii sașilor.

Ce-au hotărât, n'a răsuflat în publicitate. Sunt destul de șireți ca să nu-și desvălească sufletul. O hotărâre însă o cunoaștem. Hotărârea privitoare la înființarea unei universități pentru germanii din sud-ostul Europei.

a) În acest scop vor ruga sfatul lor național să întrevină la stăpânirea competentă pentru a și da învoirea la înființarea universității.

b) Să exopereze dreptul ca și cetățeni străini să poată fi profesori și ascultători

la universitate. *Autonomie deplină* sub toate raporturile să li se asigure pe seama universității.

Profesorii germani dela universitatea din Cernăuț întru cât sunt învoșiți, să fie instituiți la noua universitate. Toate *colecțiile* (!) și *intocmirile* tehnice dela universitatea din Cernăuț (!) să treacă în proprietatea universității nouă săsești.

În fine s'a mai hotărât ca înființarea și susținerea universității să se facă din visteria statului!

Și ce facem noi? . . .

Pentru orfelinat

Domnul avocat Vasile Preda, în loc de cunună peritoare pe mormântul iubitului prieten Ștefan Stroia, donează fondului orfelinatului 50 cor.

Sibiu, la 16 Decembrie 1918.

Cassa arhidiecezană.

Dela cercul meseriașilor români

Reuniunea meseriașilor din Sibiu n'a uitat nici după aproape 5 ani binefacerile intelectuale și morale ce răspândeau seratele muzicale-literare. Au reluat firul unde l-a ars focul războiului. Și interesul e intens față de silințele aceste culturale.

Prima ședință literară s'a ținut Sâmbătă seara la orele 7. Lume multă: aproape toți meseriașii și numeroși intelectuali.

Președintele V. Tordășianu face deschiderea ședinței. Arată trebuința culturală și morală de a toarce firul activității rupt prin izbucnirea războiului. Salută oaspeții indeosebi pe distinsul ziarist și politician Ghiță Pop, care a primit invitarea să facă o conferință în fața meseriașului român din Sibiu asupra temei: *România Mare*.

Corul bine instruit de maestrul Stanciu, cântă «Imnul regal». Publicul ascultă în picioare. — Copilașă Olimpia Dușe apare pe bină în costum național și declamează poezia «Românca».

Urmează conferința d-lui Ghiță Pop.

Într-o limbă aleasă, ușoară și limpede cu o dicțiune românească cum rar se întâmplă pe la noi, desfășură conferința mareșă iocană a României Mari. Arată temeiurile îndreptării acestei fături a vișului de veacuri și chezașiile de viață și de desvoltare din punct de vedere geografic, etnografic, economic, social și politic; fixează în urmă rolul important ce așteaptă în noua formațiune pe meseriașul și industriașul român precum și datoria sfântă de a se pune toate energiile intelectuale, morale și materiale în slujba României Mari, căreia-i surăde cel mai frumos viitor.

Conferința foarte instructivă a fost ascultată cu mult interes și răsplătită cu frenetice aplauze.

Se cântă «Pe-al nostru steag e scris unire», iar doamna Măgian, declamă cu pricepere și mult sentiment «Oda ostașilor români».

Ședința se încheie cu imnul național.

Consiliul național român, secția Caransebeș

Dispoziții pentru înființarea de Servicii Sanitare în comunele rurale

În fiecare comună se organizează serviciul sanitar în următorul mod:

Sfatul Național alege o comisiune sanitară, care constă din preoții și învățătorii comunei, din președintele Sfatului Național și din un număr de membri co-răspunzător populațiunii din comună.

Acești membri să se recruteze mai ales dintre soldații, cari au făcut serviciu sanitar la armată, apoi dintre gardiști apti pentru acest scop. Se pot primi și femei.

Comisiunea sanitară se constituie alegându-și un președinte, un cassier și un notar.

Președintele se va îngriji, ca comisiunea să stea în strânsă legătură cu un medic din apropiere, de unde va primi sfat și ajutor; se va îngriji mai departe ca să se anunțe comisiunii fiecare caz de îmbolnăvire și va raporta de 2 ori pe săptămână Sfatului național român din Caransebeș despre cazurile de îmbolnăvire și de moarte.

Comisiunea sanitară va procura medicamente în cantitate mai mare, ca acelea să fie la îndemână în caz de lipsă.

Pentru procurarea medicamentelor se înființează din contribuiri benevole, eventual prin o dare suplimentară un Fond al bolnavilor, din care se vor plăti pentru cei săraci medicamentele.

Cassierul va aduna și administra mijloacele Fondului și va face Sfatului Național raport despre starea Fondului.

Notarul comisiunii sanitare prevede agendele scripturistice ale comisiunii.

Pentru împlinirea serviciului sanitar comuna se împarte în mai multe părți (reioane). Pentru fiecare parte se desemnează câte unul sau doi membri, cari vor avea să viziteze reionul (aretul) împărțit lor mergând din casă în casă, constatând cazurile de îmbolnăvire, dând informațiunile și îndrumările de lipsă și raportând comisiunii sanitare despre rezultat.

FOIȘOARA

Predică

la înmormântarea preotului Gh. Navrea, răposat în Sibiu, în 16 Noemvrie 1918

«O moarte! Bună este judecata ta omului celui lipsit și scăzut de putere».
(Sirach, 41, 1).

Jalnici ascultători!

Cuvintele acestea ale sfintei scripturi le aflui potrivite pentru a svânta lacrimile, cari se varsă astăzi lângă sicriul răposatului preot Gheorghe Navrea.

Mântuitorul nostru Isus Hristos a zis oare când: «Secerișul este mult, iară lucrătorii puțini. Deci rugați pe Domnul secerișului, ca să scoată lucrători la secerișul său!» (Matei 9, 39).

E firesc lucru dară să ne întristăm, când pierdem pe un muncitor în via Domnului, un muncitor pentru împărăția lui Dumnezeu.

În fața tuturor acestora ne mângăie cuvintele scripturii: «O moarte! bună este judecata ta omului celui lipsit și scăzut de putere».

Jalnici ascultători!

Atât întristată familie, cât și noi cu cari împreună a lucrat, ne mângăiem cu

faptul, că răposatul în Domnul și-a cheltuit toată munca pentru familie, pentru biserică și pentru neam. N'a fost o persoană marcantă a vieții noastre publice; dar a făcut ca soldatul care zice: «Sânt o simplă unitate în bătălie, mai puțin chiar o sută miime; de aș dispărea, rezultatul luptei de sigur n'ar fi schimbat; totuși voi rămânea și voi lupta!»

Și răposatul a luptat, după puterile sale o luptă bună. S'a născut la anul 1882 în Brașov. Părinții i-au dat o învățătură de model. A studiat liceul nostru din Brașov. După-ce a terminat studiile teologice în Sibiu a urmat filosofia în Budapesta. În anul 1910 a fost hirotonit întru presbiter pentru parohia Voivozi din comitatul B hor, unde opt ani de-arândul a propovedit evanghelia lui Hristos.

La începutul acestui an a fost aplicat ca funcționar la Consistorul nostru arhidiecezan, unde și-a împlinit datorințele cu sfințenie. Până aproape de curând se ducea în Dumineci și sărbători să administreze în parohiile Porcești și Sebeșul de jos. A iubit mult pe credincioșii din aceste comune, ceea ce a arătat atunci, când ca membru al legiunii noastre române din Sibiu, acum opt zile, a alergat între ei, să i organizeze în garde naționale locale și i-a luminat asupra drepturilor ce li se cuvin.

Calea aceasta i-a fost cea din urmă, pe pământ. Căci întorcându se acasă, obo-

sit și răcit a căzut la pat și iată, că de acum înainte buzele lui nu vor mai rostii știința evangheliei în popor, dar le zice tuturor foștilor săi păstoriți, ca apostolul Pavel către Filipeni.

«Dreptăceea, iubiiții mei, precum pururea m'ați ascultat, nu numai când eram de față, ci cu mult mai vărtos, întru depărtarea mea, cu frică și cu cutremur lucrați mântuirea voastră». (Filipeni, 2, 12).

Cei deaproape ai răposatului se pot mângăia cu aceea, că sămânța sămănată de dânsul în popor, nu se pierde, ci va da rod spre binele sufletului acelora pe cari i-a păstorit.

Înainte de a i se încheie jalnicul mormânt, țin de datorință sfântă a mea să relievez cea mai nobilă însușire a răposatului: conștiința curată. Cele mai mari patimi în viața aceasta ne impresioară din cauza lipsei unei conștiințe curate, Omul conștiințios între orice împrejurări se întreabă: Care e voința lui Dumnezeu? Care e datorința mea? Și face ceea ce îi dictează conștiința și nu ceea ce îl învață patimile. Orice pasiune neliniștește inima; dar conștiințiozitatea ferecă pasiunea și aduce liniște sufletului.

N'a umblat după bunuri materiale, căci conștiința de preot îi șoptea cuvintele din Pildele lui Solomon: Pierde-se-va pe sine celce ia daruri (15, 28).

Din comoara cunoștințelor sale a lăsat modeste articole în ziaristica noastră bisericească, și în anul acesta a edat cinci scrisori către soldați! El voia ca ceice vin acasă din război, să vină cu sufletul curat, lipsit de ură și răzbunare.

Și toate acestea le-a făcut numai de dragul binelui. Astfel viața lui poate servi ca pildă tuturor acelora, cari doresc să muncească în tăcere, fără ură, fără invidie și răutate, mai ales, acum după războiu.

Căci de-au murit martiri destui,
Cenușa le e vie
Și mâne dat i-a fi ori cui
Un luptător să fie!

Iar acum prin rostul meu zice sufletul răposatului: Nu plânge, soția mea iubită, căci așa mi-a fost dat de sus, ca puterea mea să scază: Zilele mele de grabă au trecut și s'au rupt încheeturile inimii mele. Dar zice scriptura: «O moarte! bună este judecata ta omului celui lipsit și scăzut de putere». Roagă pe bunul Dumnezeu să-ți dea putere a-ți găsi mângăierea în creșterea celor două odrasle tinere, cu care împreună să te poți bucura câte zile vei mai avea pe pământ. Dumnezeu cu tine și cu micii copilași!

Iubiți părinți, frate și surori, nu mai plângeți, căci zice apostolul Pavel: «Că nu avem aici cetate stătătoare, ci pe

Invățătură pentru combaterea morbului zis spaniol

Boala spaniolă este un morb foarte lipicios, care trece ușor dela om la om.

Semnele morbului sânt: friguri, apoi febrințială, tuse, trocnă, durere de cap, zgârâetură în grumaz, durere de șele, dureri în mâni și în picioare, slăbiciune generală, lipsa de poftă de mâncare, vomat, sete mare, focărie mare și aiurări.

Când cineva simțește semnele acestei boale, să se pună îndată în pat; să mănânce numai mâncări ușoare zămoase, ca lapte, supă curată; să bea ceai sau puțin vin subțiat cu apă.

Ca să poată asudă, e de lipsă să iee ceai ferbinte de floare de tei sau de soc.

Contra focăriei (febrințelii) să se folosească pâlituri cu apă călduță, ca de pită (comprese Priesnitz). Acestea se fac în următorul mod: Să moaie un măsaie în apă, să stoarce apoi bine și să învăluie jur-împrejurul pieptului; peste acesta se pune apoi un alt măsaie uscat, așa ca să acopere de tot pe cel ud.

Păltura se schimbă tot la câte 2 ore. Medicamentul cel mai folosit în contra boalei este praful numit: aspirin.

Se dă oamenilor în vârstă 4 (patru) prafuri la zi; tot la câte 2 ore un praf de o jumătate de gram.

La copii dela 2 ani până la 10 ani se dă jumătate din porțiune, adică 4 prafuri de câte $\frac{1}{4}$ de gram praful.

Copii dela 10 până la 15 ani câte 4 prafuri la zi; praful $\frac{1}{6}$ de gram.

Bolnavul să nu părăsească în decursul morbului nicidecum odaia, ca să nu se recească din nou atrăgându-și complicațiuni. În odaia bolnavului să fie un vas anume pentru lipsele trușești ale bolnavului.

După trecerea febrințelilor, chiar și dacă s'ar simți bine de tot bolnavul, să nu părăsească patul și odaia timp de cel puțin 10 zile, căci altcum ușor se pot ivi complicațiuni (alte rele).

Nainte de toate să chemăm îndată la început medicul, și nu prea târziu, când nu se mai poate ajuta.

Cum să ne păzim de boală? Veninul boalei intră în corpul omului mai ales prin nas și gură. De aceea să ne spălăm totdeauna înainte și după mâncare gura cu apă călduță; tot așa să ne spălăm adese și mâinile cu săpun; să ne ferim de a atinge de bolnav; să nu dăm mâna cu el, să nu-l sărutăm; bolnavul să nu scuipe pe jos, pe podele, ci într'un vas anume cu apă, care să se curețe în fiecare zi regulat.

Bolnavul să-și aibe vasele sale separate, care să nu se mestece cu celelalte vase nici la spălat.

Tot așa să-și aibe ștergar (peșchir) și haine de pat separate și să zacă singur, răznit de ceilalți în odaie. Hainele de pat, în care a zăcut bolnavul, să se spele apoi separat de celelalte cu leșie.

Odaia să fie aerizată cel puțin de 3 ori pe zi; să nu fie prea încălzită; să fie ținută în cea mai mare curățenie și să se îndepărteze din odaie toate lucrurile, care pot strică aerul.

Oamenii să nu se adune mulți la un loc, nici la birt, nici la bolnav, nici la priveghi.

Morții să se îngroape îndată după 24 de ore. Să nu se bage în biserică. Să nu se țină mortul descoperit, nici să se sărute mortul.

Să nu petreacă nime în odaia, în care a zăcut bolnavul, nainte de a fi vărut odaia și de a spăla fereștrile și podelele.

Apel

Toți românii cari au servit la aviație, să trimită în timpul cel mai scurt posibil — cel mult până în 24 Decembrie st. n. — o declarație adresată: *Ministerului de război, în Sibiu*. În aceasta să declare că se supun necondiționat escadrei ardelen. Totodată vor aminti și ce servicii au făcut la aviație. Adresa să fie scrisă cât se poate de legibil.

Șeful armatei și siguranței publice.

NB. Sânt rugate toate gazetele românești să publice apelul acesta.

Meseriași și războiul

Rugăminte către Reuniunile de meseriași și către intelectualii noștri

Prin publicațiunea noastră din 7 August 1915, ne-am adresat către toți conducătorii Reuniunilor de meseriași, cum și către toți cărturarilor noștri dela orașe și dela sate, către preoți, învățătorii și ceilalți intelectuali, cu respectuoasa rugăminte să binevoască a compune o *consemnare cât mai exactă despre toți meseriașii noștri, fie măiestri, fie sodali (calfe) sau învățacei (ucenici) chemați la armată*, în care să se indice a) localitatea, b) numele, c) meseria (cu indicarea calității de măiestru, sodal sau învățace), d) data intrării în armată, e) trupa la care e înrolat, f) dacă se găsește pe câmpul de luptă sau e aplicat în vreun atelier sau la alte lucrări, g) rangul și distincțiile militare, h) dacă e ranit, i) dacă a murit, data decedării și locul unde a murit.

Scopul ce-l urmăream a fost, ca datele adunate să serviască drept material

vrednic la alcătuirea și tipărirea unei dări de seamă de interes și familiar și obștesc.

Reimprospătând apelul nostru, rugăm din nou pe toți cei cu dragoste față de neam și îndeosebi față de clasa noastră de mijloc, să binevoiască a ne pune la dispoziție datele de sus, lucru ce acum e cu atât mai ușor de făcut, cu cât dela cei reînțorși de pe câmpul de luptă se pot afla date sigure despre soarte meseriașii, foști sub arme.

Un parastă solemn se va sluji în viitorul cel mai apropiat și la zi potrivită, pentru veșnica odihnă a sufletului meseriașului român ce a grăbit prin moartea sa de erou răsarirea soarelui libertății pentru bietul și asupritul neam românesc.

Rugăm deci de urgență datele indicate. Cu frățească dragoste

Sibiu, 7 Decembrie n. 1918.

Comitetul Reuniunii sodalilor români sibiieni în calitate de comitet central al Reuniunilor de meseriași.

Vic. Tordășianu Ștefan Duca
prezident. notar.

Știrile zilei

La congresul de pace. După o știre din Haga, Romania va fi reprezentată la congresul de pace prin trimisul român dela Londra, dl *Mișu*.

Armistițiul prelunjit. Armistițiul încheiat cu Germania în 11 Noembrie 1918, se prelungește până în 17 Ianuar 1919, ora 5 dimineața.

Dela comemorarea lui Mihai Viteazul. Delegatul *Bodnărescu* din Bucovina a rostit cu ocazia festivalului dela Iași pentru comemorarea lui Mihai Viteazul, următoarele cuvinte: «Onorat auditoriu.

«Memoriei marelui geniu și viteaz înfăptuitor al unirii tuturor țărilor românești ne închinăm și noi români bucovineni, îi aducem prinsoasă noastră de admirațiune și recunoștință.

Simbol al voinței și năzuințelor neamului, ideal al tuturor românilor subjugăți, icoana și numele lui Mihai ne-au călăuzit prin 143 de ani de încăușare ca o stea conducătoare în calea noastră spre limanul libertății.

Azi, când Bucovina, această Alsacie-Lorenă a românismului, frângând cătușele și unindu-se pe vecie cu țara-mamă, complectează astfel Moldova Marelei Ștefan, două nume scrise cu litere de aur în istoria neamului și în inimile noastre se desprind rostite cu cea mai mare venerațiune de pe buzele noastre. Aceste nume sânt: al lui Mihai Viteazul, care a înfăptuit pe o clipă unirea tuturor românilor și al realizatorului pe vecie al acestui sfânt ideal, al preiubitului nostru domn, al Majestății Saie Regelui Ferdinand I, făuritorul României Mari.»

Din Bucovina. Delegații trimiși la curtea română, ca să depună la picioarele tronului mesajul de unire al Bucovinei cu patria-mamă, sânt următorii: Iancu Flondor, I. Nistor, Mitropolitul Repta, preotul Dion. Bejan, Gheorghiu, Hormuzachi, Radu Sbirer, Bucovski, delegatul polonilor Kvitkovski, al germanilor Lebouton, și țărării Șandru Albot și Jescu.

† Ștefan Stroia. Intristata familie a dat următorul anunț de doliu: Pătrunși de adâncă jale aducem la cunoștință tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoștințelor, că mult iubitul nostru soț, tată, socru, bunic și cumnat Ștefan Stroia, protonotar comitatens pensionat, fost asesor consistorial și membru al tuturor așezămintelor noastre culturale și de binefacere, și-a sfârșit zilele unei vieți petrecute în cinste și muncă neîntreruptă, Sămbătă în 1/14 Decembrie c. la ora 7 $\frac{1}{2}$ dim., în etate de 68 ani. Rămășițele pământești ale scumpului nostru decedat vor fi așezate la odihna de veci în 3/10 Decembrie c. la orele 3 d. a. din capea noului cimiter din Sibiu, în același cimiter.

Fie-ți somnul lin! — Elena Stroia n. Balta, soție; Ștefan, Ileana, George, Ionel, Zoe, Lucia, Octavian, fiii și fice, și alte numeroase rudeni.

Sibiu 1/14 Decembrie 1918.

Reuniunea română de muzică din Sibiu își începe repetițiile Miercuri în 5/18 Decembrie a. c. în sala dela Muskverein (Pământul mic) la orele 5 p. m. Onorații membri

activi sânt rugați a se prezenta în număr complet. Membrii noi se pot înscrie cu ocaziunea repetițiilor.

Comitetul reuniunii.

Din Iași. Primim: Fiind în zilele trecute în Iași la Corpul Voluntarilor Ardeleni, am întâlnit acolo pe următorii domni: Maior Traian Mușu, Hămagiu, Maior Ovid Cernea, Căpitan Ioan Robu, Hălmaj, Căpitan Traian Domsa, Pîntic, Căpitan Virgil Popovici Sibiu, Locotenent Nicolae Comșulea, Locotenent Dr. Emil Boieru, Vad, Locotenent Ioan Târziu, Caransebeș Locotenent Teodor Pasca, Frata, Sublt. Vasile Drăgoi, Petriș, Sublt. Octavian Radu, Ocna, Sublt. Ioan Lipovan, Sublt. Nicola Șuteu, Sublt. Tețu Aurel, Sublt. Ioan Căian, Ioan Petru, Manole Alexandru.

Toți se află bine și vor sosi în curând acasă. Deocamdată le spun celor d'acasă multe complimente.

Sublt-aviator Șteflea.

«Au trecut linia demarcațională». Cuvintele ce se repetă zilnic în comunicatele ministrului de război unguresc, că trupele cehe și române «au trecut linia demarcațională» încep să-și aibe hazul. În locul clișeului acestuia, dl ministrul de război să binevoiască cel puțin pentru oarecare variație a publică textul francez al armistițiului, cu atât mai vătos că guvernul maghiar este învinovățit de ministrul de externe *Benes* al cehoslovacilor cu falsificarea condițiilor cuprinse în convenția de armistițiu dela Belgrad.

Constituire. Primim: Tinerimea universitară română din Cluj cu satisfacție dă publicității realizarea dorinței, ce a frământat o atâta timp: Organizarea ei din nou, în cadrele unei societăți literare, care a fost strivită de acel șovinism orb și păcătos, care predomnea în Ungaria. Societatea noastră s'a constituit provizorie în modul următor: Prezident: Dr. Emil Dandea, v. president: Dumitru Tăganiete, secretar: Nicolae Popoț, bibliotecar: Coriolan Suci, notar: Victor Lațiu. Cu prilejul acesta s'au trimis telegrame de adare consiliului dirigent român din Sibiu, universitarilor din Cernăuț, corpului voluntarilor Ardeleni din Iași, și marelui luptător dlui Nicolae Jorga.

Vicenio. Societatea geografică maghară a trimis Ligei ungurești pentru întregitatea (pierdută) a Ungariei o scrisoare, în care afirmă că România nu dorește să libereze pe românii subjugăți, nici cheii pe slovacii robii, ci atât România cât și Boemia voesc să răpească: pădurile, cărbunii, minele de aur și argint, fer și alte metale și averi din pământul Ungariei. — Așa scrie onorata societate geografică, pentru ca să abată atențiunea lumii dela împrejurarea, că adică pământul, pe care îl «răpesc» vecinii, de fapt n'a fost și nu este unguresc, ci slovăcesc și românesc. Șirentia maghiară e învederată.

Reuniunea română de muzică din Sibiu în adunarea generală ținută în 28 Noembrie (11 D.c.) s'a constituit pe anul de gestiune 1918/19 în modul următor: Prezident: Ascăniu Crișan; secretar: Dr. George Comșa; cassar: Alexe Odor; arhivar: Ioan Pieșia; econom: Teodor Voileanu; membrii în comitet: Dna Ecaterina Dr. Proca; dșoara Stela Comșa și Candid Popa. Dirigent: Ionel Crișan.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Directoară: D-na M. Scholtess.

Zilnic cele mai interesante programe. Marți: *Viziunea contesei Lu*, dramă detectivă în 4 acte. *Casa de model Taubhein*, comedie în 2 acte.

Miercuri și Joi, în 18 și 19 Decembrie: *Vulturul dela Sankt Veit*, dramă senzațională în 4 acte.

Inceputul la: 6 $\frac{1}{2}$ ore seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoară: Dna Emil Toth.

Marți: *Romanul boxarului Carpentier*. În primul rol cu renumitul boxer șampion francez George Carpentier.

Miercuri și Joi: *Drumul Calvarului*, cu celebra tragediană Maria Pospischil, dela teatrul Burgului.

Inceputul la: 6 $\frac{1}{2}$ ore seara.

aceea ce va să fie căutăm». (Evrei 13, 14). Eu am plecat înainte, în cetatea cea viitoare! Dumnezeu cu voi!

Jalnici ascultători!

Prilejul acesta trist să-l folosim cu toții spre binele sufletului nostru. Să ne aducem aminte de moarte cât mai des și să nu facem ca bogatul, care și a zidit o casă frumoasă și crede că nimic nu-i mai lipsește. Când a întrebat pe prietenii să-i: Nu sânt eu fericiți? Ce-mi mai lipsește? unu-l i-a răspuns:

— Trebuie să închizi cu zid ușa prin care te vor duce în cimitir, și atunci casa e cu totul a ta, iar altcum o va moșteni altul după tine.

Cel cu casa a înțeles, că e ca nepuțință a închide ușa aceea, fiindcă scris este ca fiecare om să moară. Dacă ne gândim mai des la moarte dovedim, că nu zadarnic petrecem spre calea ultimă pământeană pe iubiiții noștri răposai.

Iar acum să zicem cu toții ca «Dumnezeu să-l ierte cu dreptii pe robul său acesta mutat dela noi». Amin.

Dr. Gheorghe Comșa.

Al nostru ești pe veci de-acum...

Cât de frumos Te-am podobit Gândirea cea cerească! Ardeal duios, Ardeal iubit, Moșie strămoșească!	Că-ai culmi de deal Și lung șireag De fete plângătoare!
Cu codri buni Și plângători, Cu ciocotiri da ape, Cu rugăciuni De bieți păstori, Cu noaptea în pleoape...	Făr' adăpost În șir de veac Cu ochii în năframe... Că-adezea-au toșt Ardeal sărac Și... siluile Mame...
Cu-atâtea cruci Ce le-au cioplit Părinții — moștenire, Și crai haiduci Ce-au împărțit Norodului, iubire...	Căci maicele Când își creșteau Mlădițele iubite, Mănuțele Nu le neau Spre blesteme'ngrozite...
Cu bieți bătrâni Ce-au adormit Cătând mereu în zare, Cu triști români Ce n'au trăit O zi de sărbătoare.	Vai, scumpe Crai, Ardeal duios Povestea cin' s'o spună! Ce-amar plângeai Când blând Hristos Ți-a dat, ți-a dat: Cunună.
Cu dragi flicăi Ce n'au trăit O sfântă zi de luptă... Voinicii tăi S'au prăpădit Sub flamura ta ruptă!	Ți-a strălucit Fără sfârșit Fruntea de-amar că-unță Și fruntea ta Lin s'a împânzit În vis ceresc de nuntă!

Unirea Ovidiu Hulea.

La **Librăria arhidiecezană din Sibiu—Nagyszeben** se află de vânzare următorii numerii din

Biblioteca școlară

îngrijită de **V. Stan**, profesor.

- Nr. 1. Legende, de S. Fl. Marian.
 2. Epusat.
 3. Balade populare, de V. Alecsandri.
 4. Din lumea paserilor, legende după S. Fl. Marian.
 5. Sentinela română, de V. Alecsandri.
 6. Prihorul.
 7. Impăratul Rogojină.
 8. În noaptea sfântă.
 9. Țara pomilor.
 10. Luptele lui Traian cu Dacii, după A. Vlăduță.
 11. În Nazaret.
 12. De Crăciun.

Prețul: de fiecare număr **10 fil.** plus porto postal recomandat 40 fil.

La «**Librăria arhidiecezană**» din Sibiu—
 : : Nagyszeben se află de vânzare : :

Brazde în ogorul lui Hristos

de **Dr. Ștefan Cioroianu**.

Prețul unui exemplar 6 Coroane, plus porto postal recomandat 1 Cor.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană**, din Sibiu-Nagyszeben.

Adolf Harnack.

Monahismul, idealurile și istoria lui

trad. de

Dr. Gh. Comșa.

Prețul unui exemplar e 1 Cor.,
 cu porto postal, 1 Cor. 15 fil.

În editura «**Librăriei arhidiecezane**» din Sibiu—
 Nagyszeben a apărut și se află de vânzare

Apostolul

care cuprinde

Faptele și epistolele Sfinților Apostoli.

Tipărit în zilele Preainălțatului Impărat și Rege Carol al IV-lea, cu binecuvântarea Înalt Preasfințitului Domn Vasilie, Arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Mitropolit al Românilor de religiuina greco-orientală din Ungaria și Transilvania, consilier intim de stat al Maiestății Sale ces. și reg.

Prețul unui exemplar:

Legătură simplă **K 15**—, plus porto postal K 3—
 Legătură imitație de piele **K 20**—, plus porto postal K 3—.

Revanzătorilor li se dă 10% rabat.

La «**Librăria Arhidiecezană**» în Sibiu—
 : : Nagyszeben, se află de vânzare :

Biserica catedrală

dela

Mitropolia ortodoxă română în Sibiu.

Istoricul zidirii (1857—1906)

de

Dr. Ilarion Pușcariu,
Dr. E. Miron Cristea și Mateiu Voileanu.

Cu 24 ilustrațiuni și 3 faesimile.

Prețul 4 cor., plus 60 fil. porto recomandat.

La «**Librăria Arhidiecezană**» în Sibiu,
 : : Nagyszeben, se află de vânzare :

Dr. Petru Șpan

conferență cetită la congresul învățătorilor gr.-or. români din Biharia :

de

Nicolae Regman.

Prețul: 30 fil. plus porto postal 6 fil.

A apărut și se găsește de vânzare la **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu-Nagyszeben:

Calendarul arhidiecezan pe anul 1919

și cuprinde o bogată materie de citit, din care amintim următoarele: Nu scapi de ce ți-i scris. *Versuri de astăzi*: Scrisoare din Italia. De trei zile. Mort. Departe. De-acasă. Ce mai e pe-acasă? Cătănești. *Vorba românului*, zicători din popor. Cum să citim? *Din scrierile celor dispăruți*: Rugăminte din urmă. Mama răniților. Bunica. «Târta-pârta». *Eroii nu mor*: Sublocotenentul Nicolae Brote. Medicul Dr. Nicolae Aron. Sorin Barcianu. *Snoave și istorioare*: Faraonul bucătar. Fata de om bogat și bobul de mazăre. Impărat și derviş. Un cărciumar de altădată. Cu musca pe căciulă. Primejdioasă treabă. Slujba de noapte. *Pentru economi*: Să învățăm dela străini. Clădirea grajdurilor. Griji de galițe. Patlagăle (paradise). Cum se păstrează cartofii. Culesul de poame. Poamele vermenoase. *Fel de fel*: Vremea d'apoi. Băile de soare. Oțica sau tuberculoza. Bani răspândesc boale. Obicei rău. Îngrijirea nervilor. Despre lunatici. Călătoriile pe jos. Alcoolul și războiul. Apăsător de grija milioanei. Cătră mame. Copilul nu trebuie legănat. Turnul despărțeniei. «Sărut mâna!». Oțet bun de casă. Păstrarea merelor. Poruncile căsătoriei. *Scântei*.

Calendarul arhidiecezan pe 1919 este împodobit și cu patru ilustrații: George Coșbuc, Sublocotenentul Nicolae Brote, Dr. Nicolae Aron și Sorin Barcianu. — În celelalte părți ale Calendarului sunt: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii, Casele domnitore, tarifele nouă de poștă și de timbre, însemnarea târgurilor, aranjate după alfabet și luni. Extras din catalogul librăriei arhidiecezane despre depositul-de cărți bisericești, școlare, regulamente, blanchete și icoane.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu «Șematismul» bisericii ort. rom. din Ungaria și Transilvania, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, cateheți și învățători, și o altă ediție, populară, fără șematism.

Șematismul se vinde și în broșură separată, cu 1 Cor., plus portopostal 20 fil. Afăt librăriilor, cât și particularilor, pentru desfacere peste 10 exempl. se dă rabat.

Prețul: { Ediția cu Șematism 4 Coroane plus portopostal 20 fileri.
 „ fără „ 2 Cor. 50 fil. „ „ 20 „

: : : Cu trimitere recomandată portopostal 40 fileri. : : :

A viz.

Am onoare a recomanda cu toată căldura P. T. Public restaurantul meu de pe promenada Bretter, cunoscut sub numele:

„Bretterbierhalle“

ca cel mai plăcut loc de convenire al intelectualilor români. Bucătărie ieftină și de prima clasă, vinuri de soi din ținutul Târnavei de cele mai renumite și curat manipulate; zilnic bere proaspătă de Cluj și în fiecare seară concertează cea dintâi :: :: :: :: :: muzică de țigani din Sibiu. :: :: :: :: ::

Pentru binevoitorul concurs al onoratului public se roagă:

3-6 (292)

Anton Iosef Fark.

Încercați

În ziarul **Telegraful Român**, care apare de 3 ori pe săptămână, se publică cele mai ieftine

inserate și reclame

cu deplin succes. — Adresa: Administrația **Telegraful Român**, : : : Sibiu (Nagyszeben), Strada Măcelarilor 45. : : :

Cei ce fac comande pe temeiul acestor reclame și inserate, să amintească totodată și numele foii noastre.

A apărut

În editura comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Psaltirea bogată

tipărită în zilele Preainălțatului împărat și rege **Francisc Iosif I**, sub îngrijirea și binecuvântarea Înalt Preasfințitului Domn **Ioan Mețianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și mitropolit al românilor de religiuina gr.-or. din Ungaria și Transilvania, cavalier al ordinului **Francisc Iosif** clasa I și al coroanei de fer clasa II. Proprietar al crucei pentru merite, membru în casa magnaților etc. etc.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** și se vinde legată frumos în piele roșie, fără copcii și ornament aurit, la mijloc cu sfânta cruce, cu **20 cor.** scumpindu-se pielea, legată în pânză neagră și la mijloc imprimat o cruce, cu **15 cor.** Revanzătorilor se dă rabat 10%. Tipar frumos cu litere latine, de calitate primă, și hârtie fină și trainică.

La **Librăria arhidiecezană, Sibiu**, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, culoare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceiaș și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **300 cor.**

Aceiaș legătura cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **250 cor.**

Aceiaș legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **200 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimați evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite cu cutie de păstrat **80 cor.**

Evangelia legată în piele roșie cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată foile colorate galben, **50 cor.**

☛ Din cauza scumpirii materialului, s'a urcat prețul.

Requisite de scris

se pot procura
dela

Librăria arhidiecezană